

antändning med slagkrut. Äfv. ett slags dylika lås, införda vid artilleriet.

SLAGKRUTSRÖR, n. 3. Rör, som begagnas till skottets antändning i gevär, i stället för knallhatt.

SLAGLIST, f. 3. 1) Smal list på flygeldörrar. — 2) Ett slags fyrverkeripjes.

SLAGLOD, n. 3. 1) Lod, som genom sin tyngd håller slagverket i ett ur i gång. — 2) Svårsmältligare lod (se *Lod*, 10), som först flyter vid svag rödglödning. Kallas så, emedan dermed lödda pjäser kunna bamras, utan att gå åtskils.

SLAGNING, f. 2. Förrättningen, då något slås. (Bokb.) *S. med slaghammare*.

SLAGNÄT, n. 3. Ett slags nät till djurfångst.

SLAGORDNING, f. 2. Den ordning, hvori vid fältslag en armé är uppställd. [Slagtordning.]

SLAGPILLER, n. 3. Piller, som brukas emot slag.

SLAGPRESS, m. 2. Ett verktyg, som användes till stämpelars utpressning.

SLAGPULVER, n. 3. Pulver, som brukas emot slag.

SLAGPYTS, m. 2. Stor pyts af trä, på fartyg.

SLAGREGN, n. 3. Ganska stridt och groft regn; hållande regn.

SLAGRUTA, f. 1. En under vissa vidskepelig omständigheter förfärdigad, med skaft försedd maskin af trä, messingtråd eller metall, i form af en gaffel eller tjuga, och som fordom nyttjades att dermed upptäcka förborgade skatter, emedan den påstods böja sig, om den lades på ett sådant ställe på marken, der dylika skatter funnos.

SLAGSIDA, f. 1. (sjöt.) *Hafva s.*, säges om ett fartyg, då det lutar åt någondera sidan, utan att detta förorsakas af vindens verkan.

SLAGSKATT, m. 3. (myntv.) Arvode till myntmästaren för hvarje utmyntad mark af guld eller silver. Den kostnad, metallens smältning och myntets präglning medföra.

SLAGSKUGGA, f. 1. Den starkare skugga, hvilken en kropp kastar i en annans svagare skugga, som betäckes af honom ifrån den sidan, hvarifrån solskenet kommer.

SLAGSKÄMPE, släggs --, m. 2. pl. — *kämpar*. En, som äger mycken färdighet i att slåss, är fallen för slagsmål.

SLAGSMÅL, släggsmå'l, n. 3. Händelsen, tillfället, uppträdet, då tvenne eller flera personer slåss.

SLAGSVÄRD, n. 3. Ett slags fordom brukligt svärd med så långt fäste, att det kunde föras med begge händer.

SLAGT, släckt, m. 3. 1) Slagtande. *S-en af en oxe. Biträda en vid s.* — 2) Slagtadt kreatur. — 3) Slagtkreatur, slagtboskap.

SLAGTA, släckta, v. a. 1. (af *Slå*) 1) Döda kreatur, för att använda deras kött till föda. *S. en oxe, ett lam, ett svin.* — 2) Döda (menniskor) på ett grymt och omenskligt sätt. — *Slagtande*, n. 4.

SLAGTARBOD, f. 2. Slagtares försäljningsbod.

SLAGTARBÄNK, m. 2. Se *Slagtardisk* och *Slagtbänk*.

SLAGTARDISK, m. 2. Disk i en slagtarbod.

SLAGTARDRÄNG, m. 2. Person i en slagtares tjänst, som förrättar slagten, styckar och försäljer köttet. m. m.

SLAGTARE, m. 3. 1) Person, som slagtar kreatur. — 2) Person, hvars yrke är att köpa slagtkreatur, låta slagta och stycka dem, samt

försälja köttet m. m. deraf. — *Ss. Slagtar-embete, -handling, -hustru, -yrke.*

SLAGTARHUND, m. 2. Hund, som hålles af en slagtare, för att vakta i dess försäljningsbod.

SLAGTARHUS, n. 3. Hus, der slagtare förrätta slagten eller försälja köttet af de slagtrade kreaturen.

SLAGTARKNIF, m. 2. pl. — *knifvar*. Stor spetsig knif, hvarmed slagtare sticka det med yxan fällda kreaturet i halsen samt afskära strupen och balsådrorna, för att blodet må afrinna.

SLAGTARLÖN, f. 3. Den lön, som en hemslagtare bekommer för slagtdat af kreatur.

SLAGTARYXA, f. 1. Yxa, med hvars hammare slagtkreatur fällas.

SLAGTBALJA, f. 1. Se *Köttbalja*.

SLAGTBOSKAP, m. sing. Boskap, bestämd till slag.

SLAGTBÄNK, m. 2. 1) Bänk eller bord, hvarpå smärre kreatur slagtas. *Lägga ett svin på s-en.* — 2) (fig.) Blodbad, slagande.

SLAGTFÅR, n. 3. Får, ämnadt till slag.

SLAGTFÄLT, se *Slagfält*.

SLAGTGILL, a. 2. Vid tillräckligt godt hull eller helsa, för att vara tjenligt till slag.

SLAGTHUS, n. 3. Se *Slagtarhus*.

SLAGTKREATUR, n. 3. Kreatur, ämnadt till slag.

SLAGTMÅNAD, m. 3. Benämning på Oktober månad, såsom varande den vanliga slagttiden.

SLAGTNING, f. 2. 1) Boskaps slagande. — 2) Se *Fältslag*. Ordet »*Slagtning*» är ett rått uttryck, mera passande för kannibaler än hyfsade människor.

SLAGTOFFER, n. 3. 1) Kreatur, som slagtades till offer åt gudarna. — 2) (fig.) Människa, hvars lif offras på ett blodigt sätt.

SLAGTORDNING, se *Slagtordning*.

SLAGTOXE, m. 2. pl. — *oxar*. Oxe, stallad till slag.

SLAGTRÄ, n. 4. 1) (i vissa handverk) Trä, som begagnas att slå med. — 2) Trä, hvaremot en stångjernshammare vid upplyftningen slår.

SLAGUR, n. 3. Ur, försedt med slagverk.

SLAGVATTEN, n. 3. Ett slags tillblandning i flytande form, som brukas vid slag.

SLAGVERK, n. 3. 1) Verktyg, hvaruti stämpel pressas. — 2) Inrättning i ett urverk, hvarmedelst timmarne genom slag emot en eller tvenne klockor tillkännagifvas. — 3) Maskin, hvarmedelst små mynt (klippingar) präglas.

SLAGVIDD, f. 3. (fys.) Det afstånd, på hvilket en gnista från en elektriserad kropp öfvergår till en ledare.

SLAGUGGLA, f. 1. En art af Uggleslägten, ofvan gräaktig, inunder hvitaktig.

SLAGÅDER, f. 1. pl. — *ådror*. Se *Pulsåder*.

SLAK, a. 2. Ej styf, ej spänd. *Med s-a tömmar. S-t låg.* (Sjöt.) *S. bugt*, lös bugt af ett tåg. *S-t vallen*, tiden emellan ebb och flod.

SLAKHET, f. 3. Egenskapen att vara slak.

SLAKNA, v. n. 1. Blifva slak. — *Slaknande*, n. 4.

SLAKSIDA, f. 1. 1) Veka lifvet på djur. — 2) Se *Slagsida*.

SLAM, slämm, n. sing. oböjl. Alla sticken i vissa kortspel.

SLAM, slämm, n. sing. 1) Hvarje pulveriserad, i ett flytande ämne inblandad substans. — 2) I ytterst fina delar upplöst jord, som afsätter sig på bottnen af floder, dammar, grafvar, o. s. v. — 3) (i allmänhet) Bottenfällning, grummel.